

ACHTER HET WITTE LICHT

Het onderwerp dat voor deze avond was afgesproken, draagt als titel: Achter het witte licht. Een titel die voor sommigen misschien enige verduidelijking nodig heeft.

Wanneer je door de sferen gaat kom je in gebieden terecht, waarin steeds meer dingen samensmelten, d.w.z. dat menselijk constateerbare verschillen en tegenstellingen op den duur wegvallen. We komen dan uiteindelijk terecht in de wereld van het Goddelijke, zegt men dan en dat is dus de wereld van het witte licht, dat, wanneer je er verder in doordringt, het verblindende licht wordt; het licht waarin waarneming onmogelijk is.

Ons onderwerp vandaag kan zich niet bezig houden met de vraag: wat is God of wat zijn goden. We weten uiteindelijk dat telkens wanneer er een nieuwe godsdienst komt, de goden van de voorgaande tot demonen worden verklaard. Dat is alleen maar menselijk. Voor ons is de vraag: wat is het witte licht en wat bevindt zich daarachter? Want dat het bestaan ophoudt op het ogenblik dat je het witte licht binnengaat, is kennelijk een legende. Er zijn machtige zielen die uit het witte licht komen en dan toch weer een zekere mate van vorm en gestalte aannemen, en leringen geven of afdalen naar planeten om daar een bijzondere taak te vervullen.

Het witte licht dus. Wanneer je een vormenwereld hebt en op een gegeven ogenblik ontleed je die te ver, dan krijg je een warreling. Wanneer je een elektronenmicroscopie neemt en je vergroot een beeld, dan komt er een ogenblik dat de samenhangen van het geheel eigenlijk worden vervangen door een soort raster, een patroon, waarin zich punten verplaatsen. Wanneer je uit een vormwereld komt, kom je in een wereld terecht die wij dan wel eens geluid en kleur en zo plegen te noemen, omdat daarin trillingen zijn van een lagere aard. (De vormsamenhang is in zichzelf eigenlijk een bedrog, omdat ze de substantie een vorm geeft op basis van de ledigheid die ze omvat). Dan is er een grotere reeks contrasten maar ze zijn niet meer vormgebonden. Wij spreken over deze werelden als werelden van denken. Want hier is het de reactie van je eigen wezen op al wat buiten je bestaat waardoor je voor jezelf een verbondenheid gaat vinden met alle zaken die in dat schijnbaar onkenbare, warrelende geheel van kleuren en tonen zijn opgelost.

Ga je nog verder dan bereik je de grenzen van wat men het witte licht noemt. Er is geen duister meer, geen schaduw, maar er is ook geen breking. Al datgene wat in het witte licht beleefd wordt, wordt beleefd als een geheel, en niet alleen in fasen. Laat me u een voorbeeld geven om het te verhelderen: wanneer je te maken hebt met iemand in Zomerland dan zal hij zeggen: dat ben ik, zo heb ik geleefd en misschien als hij wat wijzer is geworden en Laag-Zomerland heeft bereikt, zegt hij: en daarvóór heb ik deze en gene incarnatie gehad, maar dáár zijn al die incarnaties één geheel. In het witte licht is er geen tijd, er is alleen essentie.

Wanneer je eenmaal zover bent gekomen is er natuurlijk niet meer de mogelijkheid iets uit te drukken in menselijke termen, en datgene wat ik er van weet, heb ik vernomen van degenen die daar wél in leven, en die voor ons begrip meesters zijn. In het witte licht smelt alles samen en er is een emotie die gelijk een bepaling van functie inhoudt. Je bent a.h.w. zo zeer verbonden met alle dingen, dat je zelfs een deel van jezelf kunt ondergaan terwijl je gelijktijdig beseft deel te zijn van andere dingen. Er is dus een verwevenheid van bestaan, waarbij je eigen functie, je eigen wezen en inhoud, alleen maar een bijdrage is die je levert aan de mogelijkheden van anderen. Nu schijnt het dat dit witte licht, langzaam maar zeker, zelfs déze verschillen uitblust. Men spreekt dan wel over het verblindende licht, een toestand waarin eigenlijk zelfs emotie geen juiste term meer is. Het is een vervuld zijn door de volledigheid van het bestaan, en een gelijktijdig omvamen van al het bestaande.

Daarachter echter – en let wel, ik kan dit niet uit eigen ervaring zeggen, ik kan alleen herhalen wat mij gezegd is – achter dit witte licht bevindt zich nu een totaal andere vorm van Zijn. Het is alsof je tot nu toe alles in spiegelbeeld hebt gezien. Er ontstaat een nieuw begripen – als dat de juiste term is – waardoor de zin van de eenheid waarvan je deel uit bent gaan maken voor je eigen besef, afleesbaar wordt.

Iemand die wat meer religieus is in zijn formuleringen, zei het als volgt: in het witte licht aanschouw je God, in het verblindende licht onderga je God, maar zodra je achter het witte licht komt, ben je déél van God. Een ander zei het een beetje – hoe moet ik zeggen – gevarieerder misschien en zei: wanneer Brahma's werk ten einde gaat dan doven de laatste sterren. Entropie omvangt alles, maar achter dit alles is de geest, waaruit het bestaan voortkomt, het wezen dat alle kracht omvat. Brahman die in zich altijd gelijk blijft, en toch voortdurend scheppingen voortbrengt die door delen van zijn wezen zijn bedacht en worden gevormd. Het is áchter de scheppende kracht de werkelijkheid, het onbepaalde, zien.

Wanneer je leeft, droom je. Zeker, het is een beperkte droom en je deelt hem met velen. Voor jou is het een werkelijkheid. Maar het zijn beelden die elkaar opvolgen en die bepaald worden door krachten die je lang niet allen kunt overzien. Maar op een gegeven ogenblik ben je deel van die krachten. En het op het ogenblik dat die krachten zichzelf zijn en daardoor zich openbaren, ben je achter het witte licht. Ik weet dat er heel wat geloofsvormen zijn die zoiets eigenlijk een ketterij zouden noemen. We hebben ook altijd geleerd, en daar is ook niet iedereen het mee eens: kijk, elke mens is in feite een deel van God, zonder de kracht van God zou je niet bestaan, dus woont de kracht van God in jou, dus ben je deel van God. Jij bent God, alleen: niet in de volledigheid maar in een atoom daarvan.

En op dezelfde manier zou je misschien moeten zeggen: alle voorstellingen van sferen, van hemel en hel die we kennen, vloeien uiteindelijk uit onszelf voort. Ze zijn je weerkaatsing van datgene wat ín ons bestaat, de wijze waarop we onszelf beoordelen en zelfs de verwachtingen die we koesteren. Maar op het ogenblik dat het ik-begrip wordt aangetast, dan kúnnen dergelijke dingen niet bestaan.

Een hemel is een dagdroom van een geest. Een hel, de dagdroom van een geest die zichzelf bestraft voor datgene wat hij in zichzelf niet kan aanvaarden. Een sfeer is een speelplaats waarin je went aan een andere vorm van bestaan, maar op het ogenblik dat het bestaan zelf het enig belangrijke wordt, heb je geen speelplaats, heb je geen droom nodig, geen voorstellingen meer, geen tegenstellingen, want alle dingen zijn één. Een mens die spreekt over goed en kwaad is als iemand die een munt in handen heeft en zegt: ja, maar dit is de beeldenaar, en daar moet je niet naar kijken, dat is de avers. Wat dwaasheid is, want beiden zijn nodig. Zonder dat is het geen munt.

Een schepping omvat alle dingen, alle dingen die geuit zijn. Ze omvat niet alleen één ogenblik, ze omvat alle tijd. Wanneer je daar even verder over nadenkt, dan wordt misschien duidelijk wat ik probeer te zeggen over een wereld die in feite onomschrijfbaar is. De wereld achter het witte licht ís de werkelijkheid, maar het is een werkelijkheid die niet meer bepaald wordt door een persoonlijk voelen, een persoonlijk denken of een persoonlijk beoordelen. Het is een werkelijkheid die eenvoudig je absorbeert totdat je een deel bent geworden van een onveranderlijk geheel.

Vanuit die wereld schijnt ook weer een andere scheppende werking plaats te vinden. Ik zal proberen om het u duidelijk te maken, weer eigenlijk met een voorbeeld. Er bestaat in uw wereld een voortdurend verlies van energie. Energie gaat van de ene vorm in de andere over, dat is waar, maar als je dan alles precies na zou meten, dan zul je zien dat een heel klein breukdeel daarvan verloren gaat, en je weet niet hoe. Stel nu dat er ergens een ruimtelijke situatie is, een leegte, een kromming - hoe moet je het zeggen - waarin die energie terecht komt, dan ontstaat op den duur daar een zeer hoog geladen veld. Wanneer dat veld sterk genoeg is, is dan kan het ophouden van een gelijkmatige vloed van energie in zichzelf al betekenen dat daar verschillen van dichtheid ontstaan. Waar die verschillen ontstaan, ontstaat werking, een vervloeien van energie van het ene punt naar het andere. En wanneer dan helemaal geen toevoer meer plaatsvindt dan hebben we hiér een entropisch heelal. Er is geen beweging meer, er is geen licht meer, er is alleen nog misschien materie, maar zelfs die heeft zich in haar samenhangen voor een groot gedeelte reeds ontbonden.

Op dat ogenblik ontstaat in dat andere heelal met een, zeg maar Big Bang, met een enorme reeks van wervelingen die bijna explosief aandoen, de eerste vormen van materie, die dan weer onderlinge bindingen aangaan. Er ontstaat a.h.w. een nieuw stoffelijk heelal.

Stel u nu voor dat we dit beeld kunnen overdragen op het bestaan in die eeuwige werkelijkheid, achter het witte licht. Er komt een ogenblik dat de werking van het witte licht a.h.w. scheppend wordt. Zij deelt zich, zij veroorzaakt tegenstellingen en daardoor werkingen.

Wat nu deel is geweest van die wereld achter het witte licht, is het creatieve element, het scheppende element dus in dat herontstaan van een ander zijn, van een andere wereld.

Een beetje moeilijk om je dat voor te stellen. Wat is een heelal? Sommige mensen hebben gezegd; het is een bubbel van leegte in het onbestemde, en dan komen ze er dicht bij. Maar als je gaat kijken dan blijkt dat er ook nog velden bestaan die door mensen niet meetbaar zijn. De vorm van energie die eigenlijk niet eens meer constateerbaar of afleesbaar is, zeker niet vanuit menselijk standpunt. En als je die beschouwt, dan gedraagt ze zich als een enigszins amorfe massa, waarin dan leegten voorkomen en die leegten zijn dan weer heelallen.

Er is bij ons een theorie dat rond één onzichtbare kern, die dan de werkelijkheid achter het witte licht zou representeren, 63 heelallen rondtollen a.h.w., elk met hun eigen sterrenniveaus, met hun eigen mogelijkheden levensvormen voort te brengen, en al wat aan een Al eigen is. Wanneer u zich realiseert dat dit wel eens waar zou kunnen zijn. Let wel: zou kunnen zijn, dan moet u daar al uit duidelijk worden dat menselijke opvattingen en menselijke benaderingen zozeer beperkt zijn, dat ze eenvoudig niet kunnen oordelen over een grotere werkelijkheid.

In die toestand bevinden we ons ook als geest. Wij kunnen een grotere werkelijkheid niet beoordelen, ook al maken we er deel vanuit en ondergaan we de werkingen en eigenschappen daarvan als iets wat ons eigen bestaan en onze wereld misschien beroert. In het witte licht vallen de tegenstellingen weg. Je raakt verbonden met het andere, maar pas wanneer die verbondenheid de gescheidenheid niet meer bevat, kom je door het verblindende licht in de wereld achter het witte licht, de wereld waarin de volledige eenheid niet zonder meer, geloof ik, de oplossing inhoudt van het persoonlijk bestaan, maar waarin het persoonlijk bestaan een totaal andere inhoud krijgt. Een functioneel zijn - misschien zoiets als een cel in een lichaam - een bloedlichaampje dat door de aderen heengaat.

We hebben een functie, maar wij kunnen alleen bestaan als deel van het grote geheel wanneer daaruit een schepping voortkomt, dan kunnen we het bestanddeel zijn waaruit deze uiting van de totaliteit wordt opgebouwd. Maar we kunnen daar zelfs niet meer tot een lagere vorm komen als bijv. een zonnegeest of een wereldgeest. Ik zeg in dit verband 'lager', want vanuit het standpunt van mijn huidig bestaan zijn ze onmetelijk groot en totaal anders. Maar wij zijn dan de materie, wij zijn misschien dat spanningsveld, wat een heelal mogelijk maakt, en daardoor verbonden met al wat er zich in beweegt, al wat er in kan bestaan en zich kan ontwikkelen.

Nu zijn er ook nog andere punten aan verbonden, ik zal het niet te lang maken met de inleiding, u hebt ongetwijfeld vragen dadelijk. U hebt wel eens gehoord van waarschijnlijkheidswerelden, neem ik aan. Anderen spreken wel over parallelle werelden, maar dat is alleen maar een naam. Het heelal, zoals wij het beleven, omvat voor ons een groter aantal mogelijkheden, dan we ooit tot deel van ons persoonlijk beleven kunnen maken. Op elk punt waarop we een keuze doen die een groot aantal verdere belevingen vastlegt, ontstaat a.h.w. een aftakking. Er is ook een deel waarin iets wat op ons lijkt, misschien alleen een potentie, wie zal het zeggen, die andere keuze met al haar mogelijkheden doormaakt, en misschien zijn er wel vier of vijf vertakkingen mogelijk op één punt. De mogelijkheden alle tezamen zijn de uitdrukkingen van de werkelijkheid, niet alleen datgene wat wij persoonlijk warmaken door leven; beleven.

Achter het witte licht bestaat geen waarschijnlijkheid en ook geen keuze, er is alleen totaliteit en dat impliceert dan als vanzelf dat daarin alle mogelijkheidswerelden weer samen moeten vloeien. Maar als ze een reële waarde zijn, dan zullen zij in het verblindende licht zelf mee geabsorbeerd zijn en ze zullen daardoor deel zijn geworden van al wat achter het witte licht als eenheid bestaat. Het is een samenvloeiing, niet alleen van al het denkbare, maar van al het kosmisch mogelijke, al hetgeen geestelijk mogelijk is, al wat bestaanbaar zou zijn. Het is deze volledigheid waaruit de nieuwe schepping met allerhande variaties en variëteiten steeds opnieuw kan ontstaan en herontstaan, terwijl het geheel daaraan deel heeft en in alle delen daarvan alleen zichzelf herkent.

En wanneer de delen, die zijn uitgegaan, terugkeren tot de totaliteit, beseffen ze dat ze niets anders hebben gedaan dan het wezen uitdrukken waarvan ze al deel waren. Wij geesten, mensen, die nog niet zover zijn gekomen, willen graag een reden hebben voor dit alles. Misschien dat de beste uitdrukking deze is: de God spiegelt zich in zijn schepping, de

schepping maakt de God opnieuw bewust van zichzelf maar gelijktijdig beeldt daardoor de schepping deel voor deel het oneindige uit dat uiteindelijk de Godheid uitmaakt.

Het zijn deze denkbeelden die ik u wilde voorleggen in deze inleiding. Er is natuurlijk veel meer over te denken en over te praten, maar ik heb geprobeerd om u alle belangrijke benaderingspunten aan te reiken. Wanneer u op sommige daarvan door wilt gaan, kunt u dat na de pauze doen. Ik zou u echter willen voorstellen uw vragen zoveel mogelijk schriftelijk te formuleren, dat heeft het grote voordeel dat u gedwongen wordt tot duidelijkheid en tot compact zijn, iets wat bij een mondelinge vraag heel vaak – mag ik spreken met een in Nederland op het ogenblik niet geldige term – de mist in gaat.

Vrienden, tot zover was het mij een genoegen en ik hoop dat het enige wederkerigheid bezit. Ik dank u voor uw aandacht, na een pauze van 15 tot 20 minuten hoop ik, dat we elkaar weer zullen treffen om dan te spreken over die punten betreffende dit onderwerp, die uw bijzondere aandacht hebben. Tot straks.

DISCUSSIE

Zo vrienden, u hebt nu een zeer stief kwartiertje de tijd gehad om na te denken over uw eventuele reacties. We zullen nu proberen om die punten zo goed mogelijk te benaderen en te beantwoorden, wat schriftelijk is gesteld gaat uit de aard der zaak voor. Mag ik vraag een?

❖ *Bestaat er in de bewustzijnstoestand 'achter het witte licht' nog individualiteit of ik-bewustzijn?*

Ik neem aan dat dit het geval is, omdat wezens uit deze wereld, die zich soms manifesteren, dit doen met een toch wel uitgesproken persoonlijkheid en verschijningsvorm. Maar hun bewustzijn is toch wel onvoorstelbaar vanuit mijn kant, en ik heb het gevoel soms dat je, als je met hen spreekt, spreekt met een mierenhoop van engelen. Ik kan het niet anders uitdrukken, tot mijn spijt. Er is een veelheid die toch een eenheid is en aan de andere kant is er toch een individuele presentatie. Er is dus verschil tussen de persoonlijkheden die zich manifesteren. Je zou kunnen zeggen qua geaardheid, qua reactie. Ik ben dus geneigd om hier bevestigend te antwoorden maar zoals u weet gaat het over een onderwerp waar persoonlijke ervaring opdoen helaas niet mogelijk is, want degene die zover komt, ach, nou, misschien toch, maar ik kan het me niet voorstellen dat hij zegt: nou, dan kom ik wel even door een medium door. Vandaar.

❖ *Is terugkeer uit deze toestand mogelijk of noodzakelijk? Indien het mogelijk is, maar niet noodzakelijk, wat zou een motivatie kunnen zijn om terug te keren?*

Tja, het is mogelijk. Ik heb u dat bij de beantwoording van de vorige vraag al gezegd. Maar ik geloof niet dat het noodzakelijk is. De motivering: hebt u wel eens een mierenhoop gevraagd hoe ze over regen denkt? Ook al weer heel erg moeilijk. Ik heb het gevoel, en nu moet ik afgaan op mijn eigen gevoelens en reacties, dat wanneer dergelijke persoonlijkheden zich manifesteren dit voor de wereld waarin zij dit doen, een zeer bepaalde betekenis heeft. Dat zij daar a.h.w. een verandering veroorzaken. Misschien is het wel hun doel om datgene wat zich nog niet bewust is, tot een zodanig grotere eenheid te brengen, dat bewustzijn of bewustwording daaruit voortvloeit. Maar dit is uit de aard der zaak alleen een veronderstelling; een weten bestaat ook hier niet voor mij.

❖ *Is de vanavond besproken leer in verband te brengen met de boeddhistische trikaya-leer? Is iemand die achter het witte licht verblijft te vergelijken met een dharmakaya, een sambhochakaya of een nirmanakaya?*

Ik vermoed, dat wanneer we de westerse interpretatie van deze begrippen hanteren, we het dichtst komen bij nirmanakaya, een daadloze opgenomenheid in feite. Dat ligt nog het dichtst bij de omschreven waarden achter het witte licht en zelfs ook in het witte licht. Ik denk dat je tussen elke leer die er bestaat en elke andere leer die er bestaat, een zekere vergelijking kunt maken. Ik heb echter niet geprobeerd vanavond een leer te prediken. Ik heb u gegevens voorgelegd ten aanzien van iets dat uw aandacht had en wel op een zodanige wijze, dit zover mijn kennis en vermogen reikt, dit redelijk, begrijpelijk en verstaanbaar kon worden uitgedrukt. Dat betekent dus dat ik niet geloof dat er een bijzondere relatie bestaat met bepaalde boeddhistische stellingen of leringen, maar dat u ongetwijfeld, wanneer hetgeen ik

gezegd heb de waarheid, hoe beperkt dan ook, enigszins weerspiegelt, veel van hetgeen ik hier heb, in vele leringen op aarde zult kunnen terugvinden.

❖ *Wat is de toekomst voor iemand die voorbij het witte licht verkeert?*

De toekomst is identiek met het heden en het verleden. Het is een gelijktijdigheid waarin geen toekomst bestaat, maar alleen een totaal omvattend beseft, dat voor iemand die in tijd leeft uit de aard der zaak onvoorstelbaar is, maar wat voor iemand die in een sterk gepersonifieerd tijdservaren leeft, zoals bij ons in de geest wel voorkomt, alweer begrijpelijker wordt. Als je alle dingen gelijktijdig omvat is er geen tijd, er is slechts een anders richten van je belangstelling.

❖ *Kunt u de sferen van het witte licht aandoen in theosofische begrippen (causaal, Buddhistisch)?*

Ik zie niet in waarom dat belangrijk kan zijn. Misschien dat je het het eenvoudigst zou kunnen zeggen als volgt: het witte licht zelf is de zelfvergetelheid waarin het ware beseft ontstaat. Het verblindend witte licht is het ondergaan waarin alle beseffen schijnt te verdwijnen. Achter het witte licht vindt je de wereld waarin het beseft is teruggekeerd, maar ontdaan is van een persoonlijke benadering, maar een benadering in en vanuit alles gelijktijdig in het ik als een volledige werkelijkheid doet beleven. Ik weet niet of u dit theosofisch wilt zeggen of gezegd acht. Je zoudt het ook nog met de Rozenkruisers kunnen doen, dan zou je moeten zeggen: volgens de kringloop van de ziel vallen alle werelden van licht tot duister samen tot één punt van weten en beseffen, waardoor geen van die werelden een absolute werkelijkheid bezit, maar slechts een uitdrukking is van een absolute werkelijkheid die je zelf, in jezelf en als deel van jezelf, voortdurend beseft.

❖ *In het verleden is gesproken over de verschijning van mens-achtigen, die vanachter het witte licht tevoorschijn traden. Kan daar wat meer over gezegd worden?*

Ja, wat moet je daar over zeggen. Wanneer je een bepaalde vorm aanneemt dan is dat over het een vorm die voor jou past bij datgene wat je wilt volbrengen. M.a.w.: de vorm is niet meer in de eerste plaats voertuig, maar ze is in feite werktuig of functie. Nu zijn er in de kosmos zeer vele vormen van leven en het is dus zeer goed denkbaar dat degenen terugkeren van achter het witte licht, een vorm aannemen die past bij hun eigen wereld. Ze zullen die echter op werelden niet manifesteren, tenzij dit voor hun doel belangrijk is. Ik denk niet dat dit vaak is voorgekomen, maar ik kan me vergissen.

❖ *Vanuit yoga-inzichten wordt gesproken over het stoffelijk heelal, dat min of meer als uitstulping deel uitmaakt van het astrale heelal. Hoe uitgestrekt zijn de ruimten op hogere niveaus?*

Zij bezitten uitgestrektheid maar een onbegrensde begripmogelijkheid. Uitgestrektheid is meting in dimensie, maar waar het aantal dimensies onmetelijk toeneemt is een meten in dimensie niet meer mogelijk, maar is slechts de samenhang van dimensie bepalend voor het verschijnsel dat je voor jezelf constateert.

❖ *Is er enige relatie tussen zwarte gaten en sferen voorbij het witte licht?*

Een zwart is niets anders dan punt waarbinnen zich een zodanig sterke zwaartekrachtbron bevindt, dat zelfs het licht geen ontsnappingsmogelijkheid meer heeft. Daardoor ontstaat een toenemende massa met een groei of uitbreiding van het zwarte gat, hetwelk dan steeds zowel materie als ook licht en andere golving en van energie in zich betreft totdat het een verzadigingspunt krijgt en in dit verzadigingspunt ontstaat een omkering van materiële samenhangen waardoor we dan, aangenomen dat de bron normale materie is, een ster van antimaterie zien ontstaan, die op haar beurt dan weer planeten kan voortbrengen.

❖ *In termen van de Shankar-filosofie wordt gesproken over de afgrond van de diepste duisternis. Gaat deze sfeer vooraf aan die van het witte licht of erna?*

Wat is duisternis? Duisternis is het onvermogen tot zien. Duisternis is dus geen licht of duister. In deze zin is het het onvermogen tot constateren Dit ontstaat voor een ik dat het verblindende licht binnengaat. Hier is geen mogelijkheid tot constateren meer aanwezig. Er blijft echter wel mogelijkheid tot voelen of ervaren, zover mij bekend. En in dit geval zou je dus deze vergelijking kunnen maken, daar vanuit deze toestand een vernieuwd en totaal veranderd bewustzijn ontstaat, dat toch ook een mate van ik-zijn in zich draagt.

❖ *Komen alle zielen op een bepaald moment in het witte licht terecht, of misschien zelfs er achter, of heeft je eigen willen er mee te maken?*

Ja, alle zielen komen, dacht ik, op een gegeven ogenblik terug tot hun bron en dat wil zeggen dat zij de toestand van het verblindende licht zullen ondergaan. Wanneer daarachter altijd een nieuw leven mogelijk is - en wij vermoeden dat dit zo is - zal dus inderdaad voor elke ziel een deel zijn van dit nieuwe en, ons inziens, creatieve geheel mogelijk worden. Of willen er mee te maken heeft? Ik mij voorstellen dat het innerlijk verlangen van een mens naar een bepaalde ervaring of beleving zodanig sterk is, dat het het geheel van zijn bestaan en uitingen gaat domineren. Indien u dit willen noemt, kan het de mens inderdaad tot belevingen helpen, in ieder geval tot aan, en waarschijnlijk iets in het witte licht. Of het willen ook verdere mogelijkheden biedt, durf ik niet te zeggen. U moet één ding onthouden; willen is niet alleen maar een beeld hebben en dit wensen, het is zodanig door een wens vervuld zijn dat je in geheel van je denken, leven, reacties, op dit éne doel gericht blijft. Ik dacht dat dit zelden voorkwam bij mensen. Als men iemand wilskrachtig noemt, is het over het algemeen iemand die de kunst verstaat anderen naar zijn wensen te voegen, terwijl hij niet in staat is zichzelf te beheersen.

❖ *Zijn we misschien ook eenmaal uitgezonden vanuit dat onomschrijfbaar witte licht? En dat, opdat 'God' zich van zichzelf bewust zou zijn?*

Uit de aard der zaak is het een theorie. Ik ben geneigd haar een zeer grote waarschijnlijkheidsgraad toe te kennen, omdat het ons bekend is dat alle energie uit één bron is voortgekomen, zowel de geestelijke als de in materie gebonden energie dus. Waarom zouden we niet aannemen dat deze kracht het volledigst bestaat in het witte licht, of liever gezegd in het verblindend witte licht? Waar dit het geval kan zijn zou daaruit voortvloeien dat alles dus is opgebouwd uit één kracht die dááruit gekomen is, en dan kunnen we zeggen dat we gezonden zijn, ofschoon het juist zou zijn om te stellen dat de kracht uitgestraald is en dat daardoor wij onszelf hebben kunnen vormen.

❖ *U heeft regelmatig het godsbegrip omschreven, wat zijn dan 'goden'?*

Goden zijn personificaties van het onbekende. Een god is dus altijd weer het onbekende voorzien van een menselijke, dierlijke of andere vorm of gestalte waardoor de mens voor zich het gevoel heeft daarmee een relatie te kunnen aangaan op menselijk of menselijk aanvaardbare wijze. Maar goden zijn deelverschijnselen van één God, dat zullen wij zelfs in vele pantheons ontmoeten. Alle goden van de Olympus zijn uiteindelijk alleen maar kinderen van de tijd, en dan nog de kinderen die Kronos niet verslonden heeft. Daaruit zou je dus kunnen stellen; goden zijn deelfuncties van het onbekende, zodanig omschreven dat zij voor de mens benaderbaar en hanteerbaar worden. Het gevolg is een verering van een vorm die in zich niet existeert, maar door de verering een astrale schil wordt, welke dan geladen wordt, zowel met de krachten die men daaruit gepersonifieerd heeft, als met de interpretaties die tot de verering daarvan hebben gevoerd.

❖ *Kun je als mens de totaliteit ervaren? Zo ja, wat voor stoffelijke weerslag heeft dat?*

Hier vraagt een mens zelfs moeite heeft met het invullen van een belastingformulier, de totaliteit kan ervaren. Je kunt de totaliteit niet ervaren, je kunt haar misschien voor een kort ogenblik of deel daarvan beleven. Deze beleving kan een emotionele verschuiving in de persoon teweeg brengen, wanneer hij terugkeert in zijn zgn. normale wereld. Maar of dat een blijvende verandering is hangt van vele factoren af. Ik zou dus geen antwoord durven geven op de gestelde vraag, in dit geval.

❖ *Is dat de dans van Shiva waarover u spreekt?*

Ik zou zeggen dat ik dan nog eerder zou moeten spreken voor de mens over de dans van Krishna, die echter iets lager staat, zoals u misschien weet, in de opvatting dan Shiva zelf. Shiva is schepper en vernietiger, maar Krishna is de beleving die in zichzelf de eenheid uitdrukt. Daarom acht ik laatste aanvaardbaarder, zeker wanneer u nog de oude voorstelling neemt van Krishna die de fluit speelt en danst op de lotusbloem, dan zit u er het dichtste bij.

❖ *Is de wereld achter het witte licht alleen beseft vanuit gene zijde, of kan ze ook in de stof levend beseft worden?*

Ik dank u voor het ons gedane compliment. Maar in mijn inleiding heb ik al duidelijk gemaakt dat de wereld achter het licht voor ons niet te benaderen, te betreden of te begrijpen valt. Zodat datgene wat wij er dan van weten en menen ervan te begrijpen - zeker zijn we niet -

ontleend is aan manifestaties die vanuit dit licht tot ons zijn gekomen, en ons ongetwijfeld slechts met een beperkt deel van de waarheid daaromtrent hebben kunnen confronteren.

❖ *Is het ook mogelijk dat dat in de stof gebeurt, deze manifestaties?*

Onmogelijk acht ik niets, wanneer u praat over werelden van ónwaarschijnlijkheid, dan vind ik ze terug in uw vraag.

❖ *Beweegt de mensheid zich in z'n geheel naar wereld achter het witte licht en hoe ziet zo'n mensheid er dan uit?*

De mensheid is een stoffelijke deel manifestatie van een grote reeks van geestelijke persoonlijkheden, met allen een different bewustzijn, en veelal ook een zeer gevarieerde en mogelijk differente wordingsgang. Je kunt de mensheid dus niet beschouwen als een eenheid wanneer wij spreken over het witte licht, het verblindend licht. Misschien dat al deze dingen in en achter het verblindend witte licht een eenheid vormen, maar ze zijn niet als zodanig te beseffen of te benaderen. Hoe kan ik uw vraag beantwoorden?

❖ *Zouden achter het witte licht alle mensheden in het heelal zich daar vinden in eenzelfde bewustwording?*

Ja, bijna lijkt het Sinterklaas want er wordt voortdurend om speculatie gevraagd. Kan vorm het wezen van bewustzijn bepalen? Wel de uiting. Wanneer nu bewustzijn de kern is die doordringt het witte licht, zal vorm geen verschil en dus ook geen scheiding of onderscheid tot stand brengen. Ik meen te mogen veronderstellen dat alle bewustzijn, dat zover is genaderd tot de werkelijkheid dat het vanuit het witte licht het verblindend licht betreedt, aan de andere zijde daarvan een eenheid vormt.

❖ *Hoe kan het besef van de werkelijkheid achter het witte licht in het leven van alle dag functioneren?*

Een besef dat onvoorstelbaar is, menselijk en ook geestelijk gezien, is in een op tegenstelling gebaseerde wereld niet eens te vatten; kan ook geen invloed hebben op stoffelijk of geestelijk leven anders dan buiten ons bewustzijn om. En wat we niet kunnen realiseren, niet kunnen omschrijven of beseffen, zoals u weet, bestaat voor ons niet. Daarom ben ik geneigd uw vraag ontkennend te beantwoorden.

❖ *Is voor de mens het besef van het onbesefbare een creatieve en stuwende kracht?*

Dat ligt sterk aan de mens. Daar waar de mens weet dat hij het onbesefbare tegemoet moet treden, zal hij proberen zijn besef zodanig te ontwikkelen, dat de verrassing die eventueel over hem komt zo gering mogelijk zal zijn. En om op deze wijze bewust te worden, moet je buiten je aan hetgeen in je leeft vorm geven. Ik neem aan dat u dat creativiteit zult noemen. Mijn antwoord lijkt dus het meest juist te zijn wanneer het 'ja' luidt.

❖ *Als we zouden mogen stellen dat wat wij God noemen, iets almachtigs en volmaakts is, zou men daaraan het begrip statisch, kunnen verbinden: iets dat geen verandering behoeft, niet in beweging is, omdat daarvoor geen noodzaak bestaat. Heeft de schepping tot doel gehad – zoals wel wordt gezegd – een soort belevingswereld voort te brengen, die deze Almachtige zou kunnen "verrijken"? Dit laatste uitdrukkelijk met aanhalingstekens.*

Kijk, wanneer wij stellen dat God almachtig is, alomvattend al-goed, enz., enz., dan zijn wij bezig de eigenschappen die wij aan het onbekende toekennen, zodanig te omschrijven dat we voor onszelf daaraan verwachting ontleenen. Wij weten het niet. God is het onbekende, onbenaderbare en onbeschrijfbaar, dat, zover ik mijn eigen denken mag volgen, in ons allen aanwezig is, in en door ons allen zichzelf voortdurend realiseert. Wanneer ik dat aanneem mag ik niet zeggen dat God statisch is. God is een wezen dat ons begrip buiten gaat. Hoe kunnen wij zeggen wat het is? Een amoebe, een kosmos, een schijnbaar niets dat alles weet? Elke voorstelling we eraan verbinden is in wezen een onredelijke en een onjuiste. Datgene waaraan wij behoefte hebben, plegen wij aan God toe te kennen. In uw dagen krijgt men voortdurend dat God liefde is. In mijn dagen op aarde sprak men over de wrake die de Heer tot zijn eigendom had bepaald. Het maakt het al duidelijk: of God een actieve factor is of niet, weten wij niet zeker. Maar we veronderstellen dat er een mate van activiteit bestaat - vanuit, in, door God - zonder dat wij de mogelijkheid bezitten deze nader te omschrijven, definiëren of te bepalen. Ik zou ten hoogste willen zeggen: al het kenbare is deel van een uiting van het Goddelijke en een God die zich uit, is actief.

Of een verrijking van het bewustzijn de is? Filosofisch zegt men wel dat God zich spiegelt in zijn schepping. In andere filosofieën zegt dat alle menselijke wereld, beleving en Godsvoorstelling een schaduw is van werkelijkheid, die geworpen wordt wanneer het licht der waarheid en de voorstelling zich bevinden aan één zijde en zo een schaduw werpen op de wand van het beseffen. Al deze voorstellingen zijn menselijk. Ze zijn ten dele bruikbaar om ons een voorstelling te maken van het onvoorstelbare. Maar als wij aan de schaduw de aard van het wezen willen vaststellen, dan ben ik bang dat we ons vergissen. Anders zien wij de schaduw van de wolf, we zeggen: er is een wolf aan de deur, en in feite is het alleen de hand van een kind dat speelt.

❖ *Wij mensen spreken hier op aarde wel eens van een kosmisch gevoel of ervaring. Een één-zijn met alles en een zeer nietig menselijk gevoel. Is dit misschien een voorproefje van wat ons ooit te zou kunnen staan?*

Ja, en u kunt het zelfs nog uitbreiden tot de mystieke beleving, waarin men opgaat in een geheel en zichzelf vergetend met vreugde, kracht en heimwee daaruit terugkeert. Het bestaat inderdaad omdat het wezen van de mens ook het geestelijk zijn en de geestelijke werelden omvat, waarin die mens, op welke wijze dan ook, bewust is. Of moet ik zeggen; het ik, waarvan de mens verschijningsvorm is. Dan dienen we ons te realiseren dat dit gevoel van eenheid berust op het innerlijk tijdelijk één-zijn van alle bewustzijnslagen die zich in ons ego bevinden, en dat we ons verbonden achten met de onbekende kosmos, daar wij immers niet in staat zijn de verschillende lagen van onze beleving en bewustzijn van elkaar te onderscheiden en hun afzonderlijke werking of betekenis in voldoende te omschrijven, wanneer ze als een eenheid in ons optreden.

U zoudt het als een voorproefje mogen beschouwen, mits u daarbij aantekent dat het nog minder betrouwbaar is dan de foto's van vakantieverblijven in reisgids. Het is een aanduiding, het is geen omschrijving.

Mag ik daar nog even op ingaan? Dan moet u zich dit voor ogen stellen: wat wij doen wanneer wij het over een onderwerp als het onderhavige hebben, is een poging wagen om u, zij het meer filosofisch vaak dan praktisch, te confronteren met zaken die voor ons wérkelijk beginnen te worden. Het onderwerp komt uiteindelijk voort uit een vraag die als onderwerp minder omvattend was gesteld. Het witte licht is voor u de grens van het voorstelbare, omdat in het witte licht de kenbare tegenstelling wegvalt en daardoor, voor uw besef althans, geen kenbaarheid meer resteert. Al wat verder gaat dan dit, is voor u in wezen onvoorstelbaar en onbeleefbaar in menselijke zin. Dat wil niet zeggen dat het niet bestaat. Eerst wanneer de mens beseft dat in zijn menselijk denken, gevoelen en leven zoveel grenzen en beperkingen zijn ingebouwd, dat hij slechts een klein deel van de waarheid kan beseffen of beleven, zal hij bereid zijn om zijn zoeken naar de waarheid te baseren op het onderzoeken van zichzelf, en de erkenning dat hij zo tot een persoonlijke waarheid komt die voor en vanuit hem betekenis heeft, maar die niet identiek behoeft te zijn aan de waarheid zoals ze leeft in anderen en zich door deze anderen uit. De achtergrond is dus wel degelijk, ook op deze wijze, een bevorderen van verdraagzaamheid, al is het maar door u gelijktijdig te confronteren met de beperktheid van denken en woorden in menselijke vorm, en u gelijktijdig toch het denkbeeld te geven van de onomschrijfbaar werelden die, zoals wij weten, bestaan, ofschoon ook wij in de geest nog niet in staat zijn deze voldoende te kennen.

En daarmee heb ik geloof ik dit laatste ook wel voldoende beantwoord, en de toevoegingen daaraan die u eventueel liever niet gehoord had, wordt u verzocht nu uit uw geheugen te strijken.

❖ *Kan het verblindende witte licht vergeleken worden met het diamanten licht of zijn dit twee verschillende niveaus?*

Het zijn verschillende omschrijvingen van hetzelfde niveau. De één kiest voor kostbaarheid, de ander voor de absolute zuiverheid, maar beiden zijn precies hetzelfde.

❖ *Komt het diamanten licht op het 'transpersonal point' de aura binnen en wat is dan de werking?*

Zover mij bekend treedt het niet binnen, althans niet op kenbare wijze. Maar het is voorstelbaar dat de kracht rond ons, die eveneens in dit licht en vanuit dit licht voor ons bestaat, voor ons erkenbaar en eventueel opneembaar wordt. In dat geval zal er in de aura zeer waarschijnlijk een punt zijn waar deze opname bij voorkeur geschiedt en zal de mogelijkheid bestaan om je bewust te worden van de hoeveelheid van deze kracht, die in je

leeft, zodat je een relatie kunt aangaan met de kracht buiten je en een voortdurende wederkerige aanvulling van potentiaal tussen beide vormen van kracht tot stand kunt brengen

- ❖ *De schrijver Monroe probeert in zijn boek "Astrale reizen" de sferenwerelden te beschrijven als van buitenaf te overzien systeem waaraan je je onttrekken kunt. Benadert zijn idee de werkelijkheid die u ons probeert te beschrijven?*

In zekere zin. Een dergelijke omschrijving van werelden is als een Burgerlijk Wetboek dat je met enige handigheid kunt omzeilen en daardoor jezelf plaatsen boven datgene wat voor anderen een reeks van onoverkoombare grenzen schijnt te vormen.

- ❖ *Wat kan er gebeuren als energie, bewustzijn van achter het witte licht, op aarde tot uiting komt?*

Twee mogelijkheden: Het openbaart zich zoals het is, voor de mens gebeurt er niets. Het openbaart zich in een vorm aangepast aan het menselijk bewustzijn, en de mens denkt onmiddellijk dat hij de totale waarheid nu in zijn greep heeft.

- ❖ *Kennen enkele Bodhisattva's deze bewustzijnstoestand en is dit überhaupt op aarde te bereiken?*

De Boeddha zat onder de boabab-boom en mediteerde. Mara de bittere kwam en trachtte hem te verleiden door hem rijkdommen aan te bieden, door hem te bedreigen met strijdhaftige legers, uiteindelijk zelfs door hem zijn dochters aan te bieden in al hun verleidelijkheid. Doch de Boeddha zag hem niet, want hij mediteerde, en zo werd hij één met het Al. En uit het Al keerde hij terug, bewogen door het mededogen met al diegenen die deze eenheid niet kenden en bezaten. Vrije weergave van een boeddhistisch boek, overigens in deze vorm voor kinderen geschreven. Ik wil het er bij zeggen, het past zo lekker hier met wat ik wilde zeggen.

Een Bodhisattva is dan iemand die het boeddhaschap bereikt heeft, die het één-zijn bereikt heeft. En wanneer hij terugkeert dan doet hij dit omdat hij een taak wil vervullen, omdat hij een bepaalde band heeft met de mensheid, die hij niet wil ontkennen. Wanneer iemand vanuit de wereld achter het verblindende licht zou besluiten op aarde te incarneren - het is denkbaar - dan zou hij in uw termen een Bodhisattva zijn en hij zou bewogen zijn door iets dat u niet eens kunt omschrijven, maar wat u dan mededogen of naastenliefde of plichtsbewustzijn zult noemen.

- ❖ *Waarom is het bestaan achter het witte licht voor jullie zo verleidelijk? Dwingt het bewustzijn altijd zichzelf tot groei en expansie?*

Heeft u zin om met vakantie te gaan? Het bereiken van het witte licht is het bereiken van een einddoel. Het is het einde van een bepaalde bestaansfase en dat is de rust van alle incarnaties, van alle tegenstellingen, van alle strijdigheden. Ik wil niet zeggen dat het voor ons verleidelijk is, maar het is aanlokkelijk, want het tracht ons niet te verleiden, het tracht zelfs niet ons te lokken, maar door zijn bestaan zelve maakt het ons duidelijk, dat rust bereikbaar is die groter is dan alle vreugde, alle smart en alle levens samen. En dat brengt ons dan tot het binnengaan in het witte licht, het ontmoeten van onze ware persoonlijkheid, het daarmee versmolten zijnde verdergaan in het verblindende licht, en, zoals wij denken maar niet zeker weten, het herboren worden in een verbondenheid met al het voorstelbare, denkbare en meer, op een zodanige wijze dat wij nu niet eens weten wat het betekent, maar het is een vernieuwing en een rust.

En altijd in zijn historie is de mensheid getrokken door verre horizonten, door uitdagingen, en vaak vooral door de behoefte om zichzelf vrij te maken van de beperkingen die aan zijn staat en status eigen zijn. Datzelfde schijnt geestelijk te zijn, want in ons allen in de geest leeft een dergelijke behoefte méér te zijn, méér te zien, niet meer dan anderen, maar eenvoudig méér op te gaan, niet misschien om jezelf te verliezen, maar omdat de enige wijze waarop je meer jezelf kunt worden is: opgaan, zelfs wanneer dat een schijnbaar verlies met zich brengt.

Daarom is het voor ons misschien toch verleidelijk indien u onze eigen voorstelling en wensen daarbij beschouwt als de verleiding. Want is de verleiding niet het beeld dat in ons schuilt, dat we buiten ons bevestigd achten, zonder dat dit altijd op waarheid stoelt. Denk na over uw eigen bekoringen, verleidingen en datgene wat er het resultaat van is geweest, en u zult een beter antwoord kunnen geven dan ikzelf.

- ❖ *Is het soms bekend of dáárachter ook weer een toestand zich openbaart, of houdt het daar op?*

Als ik daartoe zou behoren, tot die wereld, zou ik u misschien een antwoord kunnen geven. Laat mij zeggen dat voor mij het daar ophoudt, omdat mijn besef niet in staat is om mij iets voor te stellen wat daarachter nog zou kunnen liggen, en gelijktijdig een verveelvuldiging zou kunnen betekenen van beleven of beseffen.

❖ *Dus niet mogelijk?*

Niets is onmogelijk dan het woord zelf.

❖ *Hebben degene die achter het witte licht zijn een beter godsbegrip dan normale mensen, die in Zomerland zijn bijv.?*

Ik kan daarop geen antwoord geven, omdat godsbegrip een beeld van God veronderstelt. Kun je de adem van God als godsbegrip omschrijven? En toch is de wereld achter het witte licht voor ons vluchtiger dan voor u de adem van een wezen. Ik kan begrijpen dat de mens behoefte heeft zijn eigen begrip van God te liëren met die ander, in menselijk denken dan toch groter of hogere wereld. Maar heeft men zich wel eens afgevraagd of een godsbegrip op zichzelf juist is? Of ons godsbegrip niet een filosofie is, die wij hanteren om de eenzaamheid in het onbekende zijn voor onszelf te verzachten? Neemt u mij niet kwalijk dat dit mijn antwoord moet zijn.

❖ *Wanneer je spreekt in termen van wit licht, zou je dan kunnen zeggen: het is de totaliteit van het hele kleurenspectrum tot één samengevoegd? En zwart misschien de afwezigheid van alle kleuren? Zou je dan misschien de sfeer voorbij het witte licht kunnen typeren als volkomen doorzichtig, dus glasheid, zeg maar glasachtig?*

Dat zou je kunnen doen, of het juist is weet ik niet. Wij gebruiken de term wit uiteindelijk omdat wit alle kleuren, dus alles omvat, maar het is daarin niet meer manifest. Zoals men diamanten licht gebruikt om te zeggen: alles is in wezen verhard, blijvend, maar het straalt wel. Dergelijke termen zijn vanuit ons begrip geboren, niet vanuit het wezen der dingen die we daarmee proberen aan te duiden en te omschrijven. Daarom denk ik dat het verstandig is te begrijpen dat wanneer je de dingen benoemt, ze daardoor nog niet veranderen. Zoals de pastoor ontdekte toen hij zijn kat hond doopte: hij had toen een miauwende hond.

❖ .....(stilte)

Aan uw stilte meen ik te mogen ontlenen dat ik voldoende antwoorden heb gegeven, zij het dat die antwoorden u waarschijnlijk niet allen voldoende waren.

Slotbeschouwing

Vrienden, wanneer wij deze bijeenkomst sluiten, dan kan ik alleen maar proberen om dat op mijn manier te zeggen.

Verblindend licht en duisternis zijn één. Leven en dood zijn één. Kleur en kleurloosheid zijn één. Want één zijn alle dingen en uit eenheid is geboren het onbegrensde.

Maar waar verdeeldheid oordeel spreekt
daar breekt het werkelijk zijn tot waan
waarin het eigen niet verstaan
vervormd wordt tot een nieuwe leer
tot nieuw gelijk of zelfs meer:
het recht om méér te zijn, dan anderen ooit waren.
Het witte licht dat al omvangt
het schijnbaar duister zijn
waar het in zijn verblindheid
het eigen wezen weer omreikt
is juist het teken van het zijn
dat in ons wezen prijkt, dat zegt:
bestaan heeft zin, en zijn is waarheid onbeschreven.
En daarom mens, zoek het begrip
van het eigen ik, niet van het Leven
want leven is de kracht waaruit je wel bestaat
maar het ik-begrip bepaalt hoe 't ik het leven ondergaat
en uit het leven voor zich bouwt
een nieuw besef, een ander streven

zodat het door zich te geven
de vrede schept waarin het besef
langzaam verkwijnt tot als verblindend licht
de schijn van weten dooft
en het werkelijk zijn verschijnt.
Eén is de kracht. Eén is het licht. Eén is de werkelijkheid
Eén is de waarheid van het zijn
niet meer verdeeld door tijd, door strijd, door onbegrip.
Zo denk, en ga uzelve na
tot iets in u u helpt uw eigen wezen te verstaan
en die in u ook te beleven.
dan eerst kunt ge het aanzijn geven
aan iets dat waarheid heet een door uw wezen leeft,
dan zijt ge eerst bewust en deel van de ene kracht
die alles leven geeft.
Omschrijf het licht, omschrijf de kracht.
geen woord, geen klank heeft zin
iewakonemo-wagathé-òhawokanatie-mowa-ikaho-reetosè
dat is een melodie, die niemand hier verstaat
en toch is in die zinloosheid
een kracht gelegen
waardoor je soms de waarheid ondergaat.

Zo heb ik op mijn manier de wereld achter het licht voor u beschreven. Geen sprookjes maar een werkelijkheid, die in uw leven zijn eigen webben weeft en daardoor eerst aan al het bestaan zijn ware inhoud geeft. Het zijn denkbeelden, overweeg ze, weeg ze – de weegschaal van uw gevoel en van uw reden - en kies dan uw eigen weg, stel uw eigen prioriteiten.

Ik dank u voor uw aandacht, ik wens u veel vreugde, indien u niet kunt komen tot veel bewustzijn. Goedenavond.